

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Ročník: 99

číslo: 21

26. května 2019

Cena: 8 Kč

Výzva - Vzpomínky na 17. listopad 1989

Redakce Českého zápasu ve spolupráci s Ústředním archívem ČČSH připravuje seriál vzpomínek na 17. listopad 1989. Při příležitosti 30. výročí chceme oslovit duchovní i věřící z náboženských obcí s výzvou, jak prožívali 17. listopad 1989. Účastníci jste se pochodu na Albertově či Národní třídě? Zapojili jste se do stávek, protestů, demonstrací a zakládání Občanského fóra? Naším cílem je shromáždit též archivní materiály (letáky, výzvy, plakáty atd.) a dobové fotografie. Děkujeme všem, kteří přispějí ke společnému dílu církve. Texty a materiály, prosím, zašlete na adresu redakce (cesky.zapas@ccsh.cz) nebo ÚAM ČČSH (archiv@ccsh.cz). Kontaktní osoba: PhDr. Martin Jindra (mail: martin.jindra@ccsh.cz, tel. 731 743 788).

Kostel Mistra Jana Husa v České Lípě

byl původně postaven podle návrhu architekta Richarda Broscheho pro německou evangelickou církev. Bylo mu vybráno krásné místo na okraji městského parku, jehož velebnost a klid podtrhuje potřebnou duchovní atmosféru.

Kostel byl uveden do provozu v roce 1929 a záhy byl vybaven vynikajícími varhanami od drážďanské firmy Carl Eduard Jehmlich z roku 1858. Kruhový půdorys kostela je ojedinělý a jeho důsledkem je i skvělá akustika. Také lavice jsou ve tvaru půlkruhu, čímž dopřávají účastníkům bohoslužeb pocit větší blízkosti a sounáležitosti. Velká okna dávají vnitřnímu prostoru dostatek světla.

Pro krásnou akustiku kostela a vzácné varhany zde naše církve pořádá za podpory města pravidelně koncerty duchovní hudby, a kromě toho výstavy převážně regionálních výtvarníků. Kruhový půdorys kostela umožňuje pohled na vystavované obrazy s příjemným odstupem.

Letošní rok 2019 je jubilejním rokem kostela, proto je letošní cyklus koncertů a výstav bohatší.

Součástí oslav je i **slavnostní bohoslužba – 26. května v 10 hodin**. Rádi se s vámi setkáme.

Marie Truncová

Poutník Božím humorem

JINDRA, Martin (ed.): *Poutník Božím humorem. Sborník věnovaný 90. výročí narození emeritního patriarchy Církve československé husitské Josefa Špaka. ČČSH v edici Blahoslav, Praha 2019, s. 120.*

V letošním červenci si jistě nejenom nejbližší rodina a přátelé, ale i rodná Litomyšl a celá Církev československá husitská připomenou odkaz a životní cestu faráře a emeritního patriarchy Josefa Špaka, který, jak věříme, v Boží náručí oslaví své 90. narozeniny. K nedožitému jubileu vydala ČČSH sborník nesoucí název Poutník Božím humorem. Na 120 stranách si můžete přečíst podrobný životopis Josefa Špaka, který sestavil jeho syn Josef Špak ml. společně s editorem sborníku Martinem Jindrou.

Posilu a inspiraci lze čerpat ze vzpomínek a svědectví přátel a bratří a sester z naší církve (Tomáše Butty, Petra Šandery, Jany Krajčičkové, Naděje Mandysové, Zdeňka Kučery, Hany Bubleové, Davida Tonzara, Zdeňka Kovalčíka, manželů Oldřicha a Libuše Bartošových, Štěpána Kláska, Evy Ševčíkové-Bechyňové, Daniely Valentové, Marie Kosinové, Jany Šilerové, Hany Slavičkové, Marie Plotěné s manželem a Martiny a Karla Raušových). Modlitby, kázání a duchovní zamyšlení Josefa Špaka nám dají nahlédnout do nitra jeho víry, potěšit se můžeme četnými fotografiemi a kresbami od Jany Wienerové. Sborník, jenž je opatřen úvodním slovem jedné z iniciátorek jeho vydání Jany Špakové a doslovem Filipa M. Štojdl, je možné zakoupit v prodejně Blahoslav.

Slavnostně bude představen při svatodušní hudební bohoslužbě 10. června 2019 od 16 hodin v chrámu sv. Mikuláše na Starém Městě v Praze. red

Budování zvonohry v Hradci Králové pokračuje

Před 90 lety byla dokončena výstavba pozoruhodného chrámu ČČSH v Hradci Králové dle projektu významného architekta Josefa Gočára, v příštím roce uplyne 100 let od založení naší církve. V roce 2018 se podařilo odlít posledních deset z padesáti zvonů připravované královéhradecké koncertní zvonohry, jejíž projekt probíhá pod záštitou zdejších primátorů, hejtmanů Královéhradeckého kraje i patriarchy ČČSH Tomáše Butty. Zvony dostaly jména dle významných osobností naší církve i světské historie, jsou odlita na věčnou paměť do jejich pláštíků i se jmény nejvýznamnějších donátorů.

Nyní byla vykována polovina srdcí zvonů, aby se mohly rozeznít. Na svátek 1. května se proto v Hradci Králové konala Slavnost srdcí – a to za účasti patriarchy Tomáše Butty, královéhradeckého biskupa Pavla Pechance, emeritního biskupa Štěpána Kláska, farářky Františky Kláskové, zvonáře mistra Petra R. Manouška, excelentního carillonera (hráče na zvonkohru) Radka Rejška a varhanice Jiřiny Dvořákové Marešové. Patriarcha a biskupové s farářkami dali slavnosti patřičný duchovní rozměr, zvonář Manoušek nastínil rozdíl v kvalitě zvuku mezi odlitými a kovanými srdci zvonů,

Radek Rejšek společně s výbornou varhanicí Dvořákovou Marešovou zahráli pro lepší představu budoucí zvonohry ukázkou skladby. Bratr patriarcha Tomáš Butta zhotovená srdce uvedl.

Přítomní se rovněž dozvěděli, že mezinárodně uznávaný hráč Radek Rejšek již připravuje novou učebnici hry a že zvonohra bude v budoucnosti zaznívat při pravidelných živých vystoupeních o víkendech z věže či v poledne a večer při automatickém hraní. Škála těchto skladeb bude velmi pestrá od jednoduchých až po mistrovské. Je naděje, že nové carillonery bude připravovat

i Hudební katedra Pedagogické fakulty zdejší univerzity.

Cesta k dokončení zvonohry ale ještě bude náročná. V brzké době ještě budou vykována srdce k dalším 25 zvonům, což představuje částku asi 200 000 Kč (8 000 v průměru na 1 srdce). Dále se musí zhotovit ocelová konstrukce pro zavěšení zvonů (asi 350 000), mechanika zvonohry (kladky, převody, závaží) bude stát asi 470 000, hrací stůl s klaviaturou 790 000, automatický hrací systém (470 000), kabina pro hráče včetně elektroinstalace (410 000), pronájem techniky k montáži a montážní práce (140 000). Po zhotovení srdcí bude zapotřebí shromáždit prostředky ještě ve výši asi 2 630 000 Kč.

Peníze jsou důležité, ale duchovní a kulturní snahy jsou důležitější. Srdce zvonů budou vyladěná, ale srdce lidská jsou ještě otevřenější k humanitě a porozumění, zdůraznil patriarcha, oba biskupové i přítomné farářky. Na konci slavnosti byli všichni pozváni k hostině. Bylo přímo symbolické, že vedle sebe seděli a vyprávěli evangelický duchovní, katolička i sestry z naší církve. Společně neformálně vyjádřili, že ekumena se v Hradci Králové nerealizuje jen zdvořilostně, že zdejší zvonohra bude obohacovat život všech Hradečanů.

V nedávném pořadu, který připravil redaktor rozhlasové stanice Proglas Martin Weisbauer, o připravované zvonohře vyprávěl mistr zvonář p. Manoušek, farářka F. Klásková pak o připravovaných oslavách 90. výročí Sboru kněze Ambrože a autor tohoto článku o historii sboru. Další srdce budou veřejnosti představena na **Mezinárodní den studentstva v Den boje za svobodu a demokracii 17. listopadu od 17 hodin při Slavnosti světla – hledání pravdy, svobody a lásky**, kdy bude k vidění i výstava o Přemyslu Pittrovi, jemuž je věnován také jeden ze zvonů. Budeme vděční za každý dar na dokončování zvonohry, k dispozici je účet NO v Hradci Králové č. 4862517001/5500 u Raiffeisenbank pod var. symbolem 329. Děkujeme. Čestmír Brandejs

Beseda ve sboru náboženské obce Praha 2-Vyšehrad

Generál Petr Pavel na téma Jak vojensky udržet mír

Ve čtvrtek 13. 6. 2019 od 18 hodin

bude hostem husitské farnosti generál Petr Pavel, přemýšlivý a respekt vzbuzující člověk, který úspěšně zastával nejvyšší vojenský post v NATO do r. 2018.

Hudebně doprovodí přední jazzová zpěvačka Elen Sonenshine, která studovala na proslulé Berklee College of Music.

Vstupné je zdarma, místa na sezení je možné rezervovat na tel. čísle: +420 604 113 989

(Marika Zvardoň, farářka)

Tázání nad skrytostí

„Pokrok ve vědění a ve znalostech posunují lidstvo jen v nepodstatných věcech. Podstatné je, abychom se stali lepšími a hlubšími lidmi.“

Albert Schweitzer

...Jsme příbuzní se zrnkou zelenou a měňavkou laločnatou, nikoli s mobilem, počítačem nebo televizorem, nutnými předměty ze světa-nesvěta, které, v bezživotí netečné, jsou neschopny vědomých zpětných vazeb. V tomto skleníku se provozuje život jakoby, zatímco venku voní opravdové květiny a zpívají skuteční ptáci. Síla myšlenky i modlitby, překonávající bezprostředně rozmezí vzdálenosti i času, je odsouvána do nečinnosti stále přesnějšími přístroji, které mění oděv ve svěrací kazajku. Účelem strojové mechanizace je rychlá výroba takřka bez doteku lidské ruky. Vytěšňován je rozměr k uskutečňování sebe sama. Obuvník, jenž zhotovuje boty, podporuje vlastní růst; ne tak tovární dělník, pouze vykrajující strojem podešev. Rozbujela se zhola zbytečná, avšak nezbytná zaměstnání, což je průvodním jevem státních útvarů, označovaných velkášsky za vyspělé. Vzdělávání nevede k vzájemnosti, ale k soupeření, převaze jedněch nad druhými; je

nutno vědět mnohem více proti někomu než pro někoho. ...Mozky jsou zahlcovány neplodnou znalostí a výkonností, jejichž výsledkem není živobytí. Mizí požehnaná práce, vedoucí bezprostředně od zrna ke chlebu...

V přírodě se mi jeví kromě soupeření rozmanitost vztahů spolubytí (kosa s ježkem), spoluzítí (včely s lípou) a soužití (lišejník sestává z vláken houby a řasy). Oproti tomu technické výrobky se nevyznačují žitím ani bytím: je to jsoucno podpůrných předmětů, přesahujících míru užitečnosti až k nebezpečí náhrady všeho osobního člověka konání. Ústrojný život je padělán klonováním a znásilňován necitlivými zásahy do zárodečného dění. Odsuzuje se euthanasie na přání smrtelně nemocných, kteří již dobíhají k cílové pásce, ale uznává se násilné odstranění nenarozených, dříve než se mohli postavit na startovní čáru.

Technická schopnost výroby, potřebná k „dělání ráje“, počínaje (řekněme) vynálezem motyky, se zvrhla vynálezem zbraně a velice převážila dobré zlým. V nedohlednu je lzajášovo prorocké zření „Zkuj meče své v motyky“ s nevyslovenou otázkou, jak a v co „zkout“ atomovou bombu. Strojová technika se stává prostředkem znásilňování přírody...

Miroslav Matouš: *Není vesmír jiný? Tázání nad skrytostí*

Církev československá husitská
vás zve na diecézní katedru

Neboť kde je tvůj poklad,
tam bude i tvé srdce. Mt 6,21

KÁZÁNÍ

NA HOŘE

Z POHLEDU STARÉHO ZÁKONA

přednáší doc. Mgr. Jiří Beneš, Th.D.
středa 29. května 2019

9.30 pobožnost
10.00 přednášková místnost
Ambrožova 729, Hradec Králové

90 LET
SBORU KNĚZE
AMBROŽE ČČSH
HRADEC KRÁLOVÉ

Podpořeno z Fondu rozvoje KH diecéze ČČSH, www.ccsghk.cz

Věčný Bože, proč jsme tak nespokojeni lidé? Proč nenacházíme pocit radosti a štěstí ve všem, co nám dáváš? Proč jsme tak malomyslní a vyčerpaní v období míru a s dostatkem jídla? Pane, uč nás pravdě, ať pochopíme, že hold existence je důvodem k nekonečné radosti a k radostnému tanci pod širou oblohou.

Duchu Svatý, napoj nás svou silou a mocí, abychom nežili zemdeně v zemi plné mléka a medu. Daruj nám svůj oheň, abychom zářili a zapalovali další lidská srdce, ale i celé stvoření.

Duchu svatý, povzbuď nás, abychom všude šířili kulturu života, abychom ve společnosti zastávali hodnoty dobra a lásky a abychom osolili náš národ chutí křesťanství.

Pane Ježíši, prosíme tě za chudé lidi, za lidi bezbranné, za lidi utrápené a ponižované. Prokazuj jim své milosrdenství, dej jim všem svou lásku. Osvobod je a zachraň je od všeho zlého.

Z „týdenních“ modliteb
zasílaných br. biskupem Jurajem Dovalou

Nad Písmem

Loučení s učedníky

J 14,23-29

„Jestliže mě milujete, měli byste se radovat...“

J 14,28b

Sestry a bratři, apoštolu Pavlovi se na 2. misijní cestě v nočním vidění zjevil Makedonec, který ho prosil o pomoc. Když se poradil s ostatními, rozpoznali v tomto znamení Boží pokyn, aby se vydali do Makedonie. A hned také uposlechli, přestože měl Pavel původně namířeno do provincie Asie. Ale dvakrát mu v tom Bůh zabránil. Po tomto vidění pochopil, že jeho cesta povede do Evropy. Podobně se Livingstone původně chtěl vydat do Číny, ale musel změnit plán a stal se misionářem v Africe. Carey prý směřoval do Polynésie, ale přišel do Indie, a Judsonovi se prý neplánovaně cesta protáhla až do Barmy.

V Janově evangeliu Ježíš slíbil učedníkům, že až se vrátí k Otcí, Otec jim dá jiného Přímluvce, Ducha svatého, který je naučí a připomene jim všechno, co říkal a učil. A to se také stalo o Letnicích. Od té doby doprovází apoštoly a ukazuje jim cestu. Ozývá se v jejich nitru, je Bohem přebývajícím v srdci apoštolů. Vkládá jim do úst slova. Posiluje jejich vůli a obdařuje schopnostmi ke zvěstování evangelia. Učí je poslušnosti a vytrvalosti ve službě, zjevuje Boží vůli. A někdy také mění jejich plány. Jako když Pavlovi v jedné cestě zabránil a na jinou jej přivedl. Bůh Pavla povolal a vyslal do Evropy, která se stala prvním křesťanským kontinentem. Apoštol přijal tuto změnu a ztotožnil se s ní. Otevřel své srdce Bohu, jako když Lydie otevřela svůj dům apoštolům a pozvala je dál. Dala se pokřtít i s rodinou a svůj život odevzdala Bohu. Jen tehdy apoštolové mohou probouzet víru a pronikat k srdci lidí, když je Bůh blízký jejich vlastním srdcím. Jak řekl Ježíš: „Kdo mě milu-

je, bude zachovávat mé slovo a můj Otec ho bude milovat; přijdeme k němu a učiníme si u něho příbytek.“

Odpovídat tak na dotaz, proč se nechce dát poznat světu, ale jen učedníkům. Otázka směřuje k tomu, proč to Ježíš sobě i nám všem neuskádní. Proč musí odejít a zase přijít zpátky. Proč chce posílat učedníky sem a tam po světě. Proč rovnou nenastolí Boží království, když ho všichni očekávají jako návrat ztraceného ráje.

Výrazem touhy po celkové změně bylo ve Starém zákoně očekávání Mesiáše a mesiášského času, ve kterém Bůh sám promění nedokonalý svět a vyvolený Zachránce změní neúnosné společenské poměry. Proroci očekávají, že k oně proměně dojde působením Božího Ducha. Ale také naznačují, že ta hlavní změna se odehraje uvnitř, v člověku, v jeho nitru. Protože kdo chce něco změnit, musí začít u sebe.

Výzva v Dt 6,5: „Budeš milovat Hospodina, svého Boha, celým svým srdcem a celou svou duší a celou svou silou“, je cestou ke změně osobnosti, kterou v Bibli představuje právě srdce. Boží záchrana se dotýká lidského svědomí a odehrává se v našem srdci. Tak Bůh proměňuje svět zevnitř.

Boží plán spásy je motivován Boží láskou k člověku, jejímž vrcholným projevem je Ježíšova oběť na kříži. V něm se Bůh z lásky sklonil k člověku. A jeho láska pak otevřela přístup k lidem i k Bohu.

Ježíš se loučí s učedníky a dává jim nahlédnout do budoucnosti, aby zmírnil jejich obavy: „Pokoj vám zanechávám, svůj pokoj vám dávám... Ať se vaše srdce nechvěje a neděsí! Odcházím – a přijdu k vám. Jestliže mě milujete, měli byste se radovat, že jdu k Otcí... Řekl jsem vám to nyní předem, abyste potom, až se to stane, uvěřili.“

Po Ježíšově odchodu nastává čas Ducha, který zaplaví svými dary srdce učedníků. Stanou se živým chrámem Ducha svatého, společenským církve, která roste z jeho darů a přináší jeho ovoce.

Ježíš učedníkům odkazuje radost a pokoj. V listu Galatským patří radost a pokoj mezi ovoce Ducha. Tedy jakýsi výsledek jeho působení. Kež i my otevřeme svá srdce Bohu, aby takové ovoce bylo výsledkem naší činnosti, práce, jednání a rozhovorů s lidmi. Ať kamkoli přijdeme a odkudkoli odejdeme, ať dočasně nebo navždy, zanecháváme radost a pokoj. Jako je Ježíš zanechal nám. Amen.

Eva Buttová

Z kazatelského plánu

5. neděle po Velikonocích

S plesáním to oznamujte, všude rozlašujte, rozneste to až do končin země: Hospodin vykoupil svůj lid. Aleluja! (Izajáš 48,20)

První čtení: Skutky 16,9-15

Tužby velikonoční:

2. Za naši věrnost Kristu osvobozujícímu od hříchu, zla a smrti, modleme se k Hospodinu.
3. Za nebeská obdarování a dokonalé dary milosti Boží, modleme se k Hospodinu.

Modlitba před čtením ze sv. Písem:

Nebeský Otče, od tebe pochází vše dobré. Vyslyš naše prosby a dej nám, abychom pod tvým vedením konali, co je správné v tvých očích! Osviť nás, Bože, svým svatým Duchem, ať slyšíme slova Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Druhé čtení: Zjevení 21,10,22 - 22,5

Evangelium: Jan 14,23-29

Verše k obětování: Žalm 67,3-4

Verš k požehnání: Jan 14,26

Modlitba k požehnání:

Nebeský Otče, dej, ať nasyceni tvou milostí z nebeského stolu toužíme po tom, co je v souladu s tvou svatou vůlí! Prosíme o to ve jménu Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Vhodné písně: 21, 51, 66, 86, 117, 313

Dobrý Bože, náš laskavý Otče, děkujeme za lásku, kterou nás zahrnuješ, a za všechny dary, které od tebe smíme přijímat. Děkujeme, že nás oslovuješ a povoláváš na cesty života, kterými nás provází tvůj Duch a tvůj Syn Ježíš nás přivádí k tobě. Dej, ať tvé slovo nosíme v srdci a s vírou a láskou je předáváme těm, kdo na ně čekají, a třeba to zatím ani nevědí. Ať se z něho stále radujeme, jako když se nás dotklo poprvé, a my poznali Ježíše jako svého Pána a Spasitele. Buď se svou církví, s námi se všemi, bloudícími a hledajícími, chybnými a kajícími. A obdař nás pokojem, který není z tohoto světa, a svět jej tolik potřebuje. Amen

Skončil osmý ročník festivalu Soulfly

Ve středu 8. května skončil letos třináctidenní festival původní autorské tvorby, který pořádá rada starších náboženské obce naší církve v Hodoníně. Svá pomyslná křídla festival rozprostřel tentokrát v prostoru mezi Hodonínem, Brnem a Strážnicí. Na festivalu bylo odprezentováno několik desítek premiérových uvedení napříč uměleckými obory, v mnoha případech šlo o díla a dílka s duchovním námětem a obsahem - počínaje hudbou přes literaturu, výtvarné umění a film po performanci a experiment. Po stránce návštěvnosti patřil letošní osmý ročník, konající se ve většině případů na půdě sborů naší církve, k těm neúspěšnějším.

Organizátory obzvláště těší zájem (duchem) mladé generace. Pokud Hospodin dá festivalu dar života, pak se jeho devátý ročník uskuteční v termínu od 1. do 10. května 2020 a bude zahrnovat opět více než 20 akcí. Nebude pravděpodobně například chybět premiéra celovečerního filmu nebo zbrusu nového hudebního oratoria. Srdečně vás všechny, bratři a sestry, s ročním předstihem na festival opět zveme a děkujeme všem těm z vás, kteří se letos některé z akcí zúčastnili.

Fotografie z festivalu jsou dostupné na webu www.clovekavira.cz.

Petr Vaculovič a Daniela Andršová
Autor fotografie:
Miroslav Novotný, www.clovekavira.cz

Tajné archivy Vatikánu se částečně otevírají

Ve sdělovacích prostředcích byla uvedena informace, že v příštím roce se zpřístupní tajné archivy Vatikánu za období, kdy v čele Římskokatolické církve stál papež Pius XII., kterého sovětský diktátor Josif V. Stalin požádal v roce 1952 o navázání diplomatických styků, avšak jednání o otevření velvyslanectví přerušila Stalinova smrt v roce 1953. A to dle dokumentu, nalezeného prof. Matteo Luigi Napolitanem.

Tato informace se však jeví jako nepravděpodobná, protože Stalin byl známý svými barbarskými proticírkevními metodami, které prováděl nejen v SSSR, ale i v ostatních zemích východního bloku, tak jak to dokumentuje například kniha „Dezinformace - Tajná strategie Ruska, jak zničit západ“. Pokud tento „nalezený“ dokument bude shledán pravým a zpřístupněn badatelské veřejnosti, bude velkým překvapením.

Genpor. Ion Mahai Pacepa, bývalý šéf rumunské špionáže, a prof. Ronald J. Rychlak, profesor práva na University of Mississippi School of Law ve zmíněné knize odkrývají metody, které SSSR a poté Rusko užívalo k podrobování svobody, k útokům na náboženství apod...

Generálporučík Ion Mihai Pacepa je nejvýše postavenou osobou, která z východního bloku uprchla na západ. V době svého útěku v roce 1978 patřil do okruhu nejbližších poradců prezidenta Ceauseska, byl šéfem rumunské výzvědné služby Securitate a státním tajemníkem rumunského ministerstva vnitra. Po útěku přes americké velvyslanectví v Bonnu následně spolupracoval s CIA v operacích namířených proti bývalému východnímu bloku.

Kniha je rozdělena do čtyř částí: Oslava viníků, pošpinění nevinných, anatomie dezinformační kampaně vytvoření „Hitlerova papeže“, křivé nařčení vlády USA jako smečky vrahů a odhalení dnešní pavučiny klamu.

V této strhující knize se čtenář mj. dočte, kdo stojí za vzestupem terorismu, kdo je největším nepřítelem Kremlu, jaké jsou dodnes utajované součásti studené války, kdo a jak přepisuje dějiny a dokumenty, proč jsou dodnes uzavřeny archivy KGB, jak mocná je dezinformace a jaký je skutečný význam glasnosti. Kniha provede čtenáře pavučinou klamu v sovětské, ale i postsovětské době.

Kreml od pradávna manipuloval náboženství ve prospěch svých zájmů. Začal s tím již car Ivan Hrozný a od té doby si ruští carové zajišťovali poslušnost v zemi tím, že se prohlašovali za hlavu pravoslavné církve a tuto odtrhli od Konstantinopole a osamostatnili. Lenin, první „sovětský

Dokončení na str. 4

jeho jedinečnou dosavadní pointou. ... moderní řeči si připomínáme to, co člověk dávno tuší, co dávno promítl do svých zapomenutých mýtů a co snad odvždycky v něm dríme v podobě různých archetypů. Totiž povědomí jeho zakotvenosti v zemi i ve vesmíru, povědomí, že tu není sám a jen pro sebe, ale že je integrální součástí vyšších tajemných celků, jimž je mu neradno se rou-

hat.“ (Havel: Projev při převzetí Medaile svobody, Filadelfie, 4. července 1994. Knižně např. Soubor projevů *Sám sobě podezřelý*, Knihovna VH 2016)

Přeji nám radost z toho, že do každého z nás Bůh otiskává svou tvář a posilu pro naši schopnost tento velký dar Bohu vrátit – třeba respektem k unikátnímu Božímu stvoření.

Irena Marková

Ochrana stvoření

V květnovém magazínovém čísle ČZ jsme se zaměřili na ekologii. Téma je - narozdíl od přírodních zdrojů - nevyčerpatelné, a tak se k němu budeme v následujících číslech často vracet. Tentokrát formou úvahy ses. Ivany Markové o ochraně stvoření s ohledem na ekologický, sociální a duchovní rozměr.

Šetřit vodou, neplýtvat energiemi, přispívat na ochranu lesů, omezovat cestování autem i letadlem, nekupovat vejce z velkochovů, používat recyklovaný toaletní papír a neškodlivé prací prášky, nakupovat lokálně, třídit odpad samozřejmě!

To, a jistě mnohem více, má dělat dobrý správce, který dostal Zemi za dědictví (Gn 1,26-27).

Morální apel na křesťanské svědomí, na zodpovědnost za stav přírody vůči Bohu, bližním a především svým potomkům můžeme snadno rozpoznávat téměř na každém kroku.

Kromě ušlechtilého morálního přístupu, případně úzkostného strachu „Co to tu po nás zanecháme?“, je tu však ještě jiný přístup motivující k ochraně přírody a všech ekosystémů.

Nedávno na duchovním cvičení vedeném br. Jurajem Dovalou jsme se mohli celý víkend hluboce soustředit na náš vztah k přírodě, na naši propojenost s ní, na to, jak vidět Boha v kapce rosy. Ochrana stvoření má svůj duchovní rozměr.

Člověk není antropocentrickým vrcholem pyramidy ekosystémů, ale je stvořený jako obraz Boha, odlesk Stvořitelovy ruky na Zemi – bezmezně milujícího, tvůrčího Boha, který všemu dává život, ale zároveň (!) pokorně dává svobodu všemu živému i neživému. Nabízí svou přítomnost, svou spolupráci, ale je to jemné klepání, nikoliv egocentrická invaze, tiché doprovázení, vždy připravené být oporou.

Radikálně celostní přístup vidí např. Marek Orko Vácha: „Každá vteřina mého života, mé dobro a mé zlo, ovlivňuje pole, tkanivo vesmíru. Každá má modlitba má vliv na celý vesmír a každý můj hřích trhá vlákna v celém existujícím universu. Všechno je spojeno. Žádný člověk, ani zvíře, ani rostlina není izolovaný ostrov. Žádná větvenka ani chrpa, žádná moje modlitba ani žádný můj

dobrý skutek nejsou osamoceny. Nepřežije-li příroda, nepřežijeme ani my.“ (Vácha: *Tváří v tvář Zemi: Inspirováno Plejádami, Orionem a encyklikou Laudato si'*. Cesta, 2016)

Mnoho myslitelů současné doby však vidí environmentální krizi přímo spojenou s krizí sociální a duchovní. Záleží na tom, jaké má člověk základní vztahy ke svým blízkým, charakterové vlastnosti, duševní nálady, schopnosti i postoje.

Osobnost současné ekopsychologie Jan Krajhanzl k tomu např. říká: „Faktory osobnosti, které ovlivňují chování člověka k životnímu prostředí, jsou tzv. vnitřní faktory ovlivňující environmentální chování, stejně jako vztah k přírodě.“ (Krajhanzl: *Environmentální a proenvironmentální chování*. Škola a zdraví 21, 2010)

Svůj vztah k ochraně přírody máme tedy do jisté míry „naprogramovaný předem“. Mám-li např. v dětství nouzi o pocit bezpečí a primární lásky, dá mi v dospělosti velkou práci cítit solidaritu s drobnými živými tvory v přírodě a cítit zodpovědnost za jejich ochranu. Nebo jsem-li např. pod tlakem dlouhodobé finanční nouze, dokážu si jen stěží vybudovat důvěru k investičním ekologickým opatřením, která se vyplatí až v dlouhodobém horizontu.

Sociální problémy dnešní doby, jako jsou chudoba, život na okraji společnosti, ohrožení bezdomovectvím, podhodnocená práce, odebírání dětí z rodin, exekuce, rasismus, gamblerství, nedůvěra ve vzdělání, mají přímý vliv na naši ochotu, ale i vůbec schopnost ekologického chování.

Na druhou stranu poškozené životní prostředí spouští sociálních problémů způsobuje – nucená migrace ze zdevastovaných krajín, nepokoje – ozbrojené konflikty o vodu i nerostné zdroje, to není nic, co by se netýkalo lidí na druhém konci planety,

jak se můžeme v posledních letech sami přesvědčovat.

Důležitou roli však hraje i duchovní rozměr - nejen postoje, morální hodnoty, životní přesvědčení, ale právě i vědomí transcendentna, připouštění vlastní drobnosti v kontextu celého stvoření, pokora. Zde vidím velký prostor pro křesťanství – náboženství, které káže bezvýhradnou lásku, přijetí člověka takového, jaký je, apriori odpuštění hříchů, nekonečnou milost, soucit s bližními, pokoj a příslib Boží ochrany (i materiální!) v jakýkoliv čas.

Mnoho lidí zmiňuje, že současná společnost ztratila své hodnoty, nemá pevně zvinitněné ideály, na nichž stojí. Trpce snášená relativizace je viděna jako základ všeobecného zmaru. Apely na zohledňování environmentálních témat a rozvoj environmentálního vzdělávání se v křesťanském prostředí objevují už nějakou dobu z různých stran, nejen od angažovaných ekumenických hnutí, mezinárodních i českých (např. EYCE, ČKES...), ale i z per uznávaných teologů, např. Marka Orko Váchy, či skrze encykliku *Laudato Si'* papeže Františka.

Můžeme s jistotou říci, že člověk je pointou stvoření – obrazem Božím, důvodem, proč byl svět stvořen. Nejsme největším ze všech dravců na této Zemi, ale bytostí, pro kterou celý komplex stvoření byl vytvořen, z lásky, jako dar. Jsme-li schopni toto vnímat a připustit, pochopitelně to přináší velký pocit přináležitosti.

Tento postřeh vnímají i mnozí myslitelé, jejichž primárním řemeslem není duchovní povzbuzení; např. v projevu Václava Havla ve Filadelfii najdeme tato slova: „Nejsme nějakou nahodilou anomálií, mikroskopickým rozměrem jednoho smítka v nekonečných hlubinách vesmíru, ale jsme s celým vesmírem tajemně propojeni jako ti, v nichž se zrcadlí nebo do nichž se promítá celý jeho vývoj. Dokud se zdálo, že jsme jakousi nešťastnou plísni na jednom tělese, létajícím mezi mnohými, která plesnivá nejsou, bylo to pro klasickou vědu vysvětlitelné. ... Vesmír je jedinečná událost a jedinečný příběh a my jsme

Kdo byl kdo

„Ano, mnoho se změnilo, ale lidé zůstávají stejní, jenomže teď víme líp, kdo je kdo. Kdo je slušný, byl slušný vždycky, kdo byl věrný, je věrný i teď. Kdo se točí s větrem, točil se s větrem i dřív, kdo myslí, že teď přišla jeho chvíle, myslí vždycky jen na sebe. Nikdo se nestává přeběhlíkem, kdo jím nebyl vždycky, kdo mění víru, nemá žádnou... Národ nepředěláš, ledaže bys měl na to staletí, jenom davy můžeš vést dnes tak a zítra tak. Kdo nenávidí, měl v sobě tu nenávisť vždycky, kde by se v něm tak najednou vzala! Kdo sloužil, bude sloužit dál, kdo chtěl dobré, bude zase chtít dobré. Ani vůle se nemění. Nedívej se do tváře, která se změnila, nikdo se nestane krásnějším tím, že změnil tvář. Tvrdá zkouška je i tvrdé poznání. Budoucí foliant našich dějin o této době bude mít jeden podtitul: Kdo byl kdo. I dobrá paměť patří k těm stálým věcem, jichž je a bude třeba.“

Karel Čapek

Šílené umění

„Piši Vám šílenosti, nsmyslná blouznění, kterými moderní vzdělaný a rozumný člověk hluboce pohrdá. Dnešní tzv. moderní člověk překonal náboženství a pojem nadsmyslového nadpřirodního života. Myslí reálně, uznává jen materiální skutečnosti a takové chce i umění, tj. nechce a nepotřebuje umění. Opravdu chce a potřebuje automobil. A vidíme právě v této době, kam s tím překonáním toho všeho došel: k úplnému rozvratu a úpadku morálnímu, ku zkáze všech hodnot, kultury a civilizace. Já se nepřestanu držeti svého šílenství, vždyť z něj je umění, a ono samo - pro tento dnešní svět - je šílenstvím.“

Jan Zrzavý

Církev československá husitská
Vás zve na

LETNICE S GOJI

90 LET SBORU KNĚZE AMBROŽE CÍRKEVĚ KRÁLOVÉHRADSKÉ

neděle 9. června 2019
Sbor kněze Ambrože, 90 let

20.00 zahájení večera
a koncert GOJI

21.00 Co jsou Letnice? duchovní slovo Františky Kláskové, farářky Sboru kněze Ambrože a Pavla Pechance, biskupa Královéhradecké diecéze ČCŠH
a koncert GOJI

22.00 laser show a ohnivý muž
a koncert GOJI

23.00 požehnání na cestu domů...

NO ČCŠH v Hradci Králové
Královéhradecká diecéze ČCŠH
www.cshhk.cz

Hrazeno z Fondu rozvoje Královéhradecké diecéze ČCŠH.

Setkání dětí v Příbyslavi 2019

máme v naší romantické a trochu ještě rozestavěné farní chaloupce (letos s novou fasádou!) a divoké zahrádce.

Pro odrostlejší děti ve věku 10 – 15 let od 10. do 17. srpna 2019.

Spaní je v půdních pokojících po pěti ve vlastním spacáku, oddělené sprchy a WC, velká zahrada, koupaliště blízko. Program má křesťanský základ – biblické příběhy, zpí-

vání, ranní a večerní chvály v kapli, hry, soutěže, sporty, výlety, koupání, výtvarná činnost, ohně atd.

Cena za týdenní pobyt - 1.000 Kč. Přihlaste se včas!

Nástup je v sobotu odpoledne, můžete přijet autem (dům je v horní části náměstí), dobré spojení vlakem (nádraží je blízko, na pomoc vyšleme spojku).

Vezměte si spacák, dobré boty, sandály, plavky, pláštěnku, pro jistotu

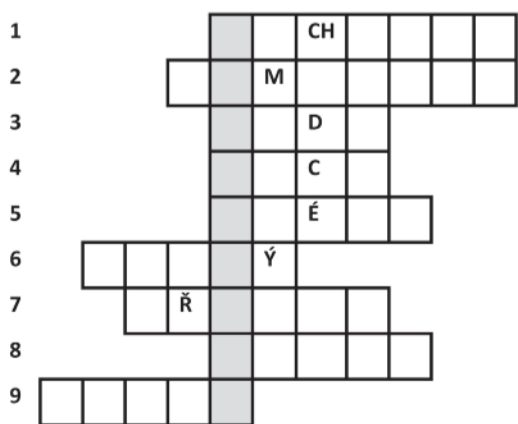
PRO DĚTI A MLÁDEŽ

O Ježíšově odchodu

V následujícím textu (J 14,23-29) chybí některá slova. Podaří-li se vám je určit a vepsat do doplňovačky, získáte tajenku.

Ježíš řekl učedníkům: „Kdo mě miluje, (3) zachovávat mé (8), které je od mého (4), který mě poslal. Kdo mě (2), má slova nezachovává. Ať se vaše srdce (1) a neděsí. Odcházejím, ale opět k vám přijdu. Říkám vám to (7), abyste uvěřili, až se to (9). Přímluvce, Duch (6), kterého pošle Otec ve (5) mém, vás všemu naučí.

(Řešení z čísla 19: smrk vlevo nahoře, listnatý strom uprostřed, pes, trs trávy vpravo dole, ovce navíc vpravo dole.)

Jana Krajčířiková

teplé oblečení, potřeby osobní hygieny. Neberte nic cenného. Kontakt: František Tichý, Komen-ského 20, Jihlava. Tel: 736265817, frantisektichy@email.cz FT

Cestování nejen renesancí

Náboženská obec v Praze 6 – Dejvicích pořádá v rámci cyklu Cestování setkání s názvem Cestování nejen renesancí. V pátek 31. května v 19 hodin v Komen-ského sále (Wuchterlova 5)

Program:

- Koncert orchestru BASFIFA s představením skladatelů
- Obrazový materiál z různých zemí
- Duchovní úvaha: „Prenatální stav věčnosti“.

Srdečně vás zveme! red

Kostel sv. Mikuláše
na Staroměstském náměstí

pondělí 27.5. 2019, 20.00
PRAGUE BRASS ENSEMBLE
Michaela Káčerková – varhany
J. S. BACH, A. DVOŘÁK, F. MENDELSSOHN-BARTHOLDY, G. GERSHWIN

úterý 28.5. 2019, 17.00
Jan Kalfus – varhany
Yvona Škvárová – mezzosoprán
J. S. BACH, G. F. HÄNDEL, W. A. MOZART, A. DVOŘÁK

středa 29.5. 2019, 17.00
Josef Popelka – varhany
Vladimír Frank – housle
G. F. HÄNDEL, L. van BEETHOVEN, W. A. MOZART, A. CORELLI

středa 29.5. 2019, 20.00
VIVALDI ORCHESTRA PRAGA
Václav Návrat – barokní housle
Yvona Škvárová – mezzosoprán
W. A. MOZART, A. DVOŘÁK, A. VIVALDI, G. F. HÄNDEL

čtvrtek 30.5. 2019, 17.00
SAINT NICHOLAS CHAMBER SOLOISTS
Michal Hanzal – varhany
Martina Bauerová – soprán
František Bílek – trubka
J. S. BACH, G. F. HÄNDEL, A. VIVALDI, C. SAINT-SAËNS

čtvrtek 30.5. 2019, 20.00
CANCIONETA PRAGA
Lukáš Jindřich – sbormistr
F. SCHUBERT, Ch. GOUNOD, W. A. MOZART,
INTERNATIONAL FOLKSONGS IN ORIGINAL LANGUAGES

pátek 31.5. 2019, 17.00
PRAGUE MOZART TRIO
Štefan Britvík – klarinet
Miloš Bydžovský – klarinet
Petr Němeček – fagot
Yvona Škvárová – mezzosoprán
W. A. MOZART, G. F. HÄNDEL, A. VIVALDI, L. van BEETHOVEN

pátek 31.5. 2019, 20.00
CONSORTIUM PRAGENSE ORCHESTRA
Štěpánka Heřmánková – soprán
Miroslav Laštovka – trubka
A. VIVALDI, F. SCHUBERT, A. DVOŘÁK, G. GERSHWIN

sobota 1.6. 2019, 17.00
Bohumír Rabas – varhany
Miroslav Kejmar – trubka a křídlovka
A. VIVALDI, G. F. HÄNDEL, T. ALBINONI, J. PACHELBEL

sobota 1.6. 2019, 20.00
VIVALDI ORCHESTRA PRAGA
Václav Návrat – barokní housle
A. VIVALDI, W. A. MOZART, A. DVOŘÁK

neděle 2.6. 2019, 17.00
BŘEVNOV MONASTERY MIXED CHOIR
Adolf Melichar – sbormistr
Drahomíra Matznerová – varhany
Petra Břicháčková – soprán
Gabriela Pešíňová – soprán
W. A. MOZART, C. SAINT-SAËNS, S. RACHMANINOV, A. DVOŘÁK

neděle 2.6. 2019, 20.00
CAMERATA PRAGENSIS ORCHESTRA
Aleš Bárta – varhany
J. S. BACH, G. F. HÄNDEL, A. VIVALDI, W. A. MOZART

Změna programu vyhrazena.

car“ nechal zabít tisíce kněží a zrušil téměř všechny ruské kostely proto, aby z marxismu-leninismu udělal jediné náboženství v zemi. Stalin pokračoval v krvavém řádění, aby ze sebe udělal sovětského svatého jen proto, „že potřeboval své vyhladovělé a zbídačené obyvatelstvo umlčet“. Za dvacet let rudého teroru po listopadové revoluci v roce 1917 zůstalo v celém SSSR z více než 55 000 farností pouze 500. V letech 1936 až 1938 bylo zatčeno 168 300 příslušníků ruského pravoslavného kléru a z nich více než 100 000 zastřeleno.

V roce 1939 zahájil Kreml válku také proti neruským vyznáním, když podpisem paktu o neútočení s fašistickým Německem si rozdělili v tajné doložce mezi sebe Polsko, což dalo Stalinovi volnou ruku v Estonsku, Lotyšsku, Litvě, Finsku, Besarábii a Severní Bukovině. Tato nová území byla převážně katolická a Stalin si uvědomil, že jsou podřízena cizí moci - Vatikánu. Stovky katolických kostelů v pobaltských státech byly vázány na papeže Pia XII, který byl široce veleben, avšak mimo dosah Stalina, který jej nemohl svrhnout. Stalin začal systematicky vymazávat katolickou církev z mapy pobaltských zemí, stejně jako to udělal s ruskými pravoslavnými kostely. Po okupaci Lotyšska v roce 1940 začala její sověti-zace a její začlenění do SSSR. Nedlouho poté lotyšští katolíci kněží mizeli v sovětských gulazích a jejich kostely byly rušeny. Stejným způsobem bylo začleněno do SSSR i Estonsko a Litva. Celá katolická hierarchie a asi třetina katolického obyvatelstva těchto malých zemí byla buď deportována nebo zastřelena.

Po válce Stalin toužil porazit ještě jednoho nepřítele - ukrajinskou katolickou církev jako poslední enklávu Vatikánu v jeho SSSR. Celá její hierarchie byla proto označena za kolaboranty nacistů a všichni byli bez soudu posláni do gulagů, kde většina zemřela. Za nacistické kolaboranty byly označeny stovky dalších osob ukrajinské katolické církve.

Papež Pius XII. reagoval vydáním encykliky „Orientales Omnes Ecclesiae“ určené věřícím na Ukrajině a nepřímo i také v Pobaltí, ve které je ujistil, že spravedlnost zajistí Bůh. Stalin přijal papežovu encykliku jako vyhlášení války a odpověděl zavražděním šesti ukrajinských biskupů. Tím Stalin zahájil ad hominem ofenzivu proti papeži Piovi XII. Papež byl nejvyšším představitelem křesťanství na celém světě a Stalin začal systematicky, promyšleně, složitě a dlouhodobě tohoto milovaného papeže, který se vzepřel Hitlerovi a chránil a ukrýval židy, pomlouvat jako údajného „kolaboranta s nacisty“.

Poté Stalin ve svých satelitních zemích začal bojovat proti katolické církvi a jejich představitele křivě obvinil a pozatýkal (například v Jugoslávii kardinála Stepinace, v Maďarsku kardinála Mindszentyho, v Československu kardinála Berana, v Polsku kardinála Wyszyńskiego atd.). Poté došlo k zatýkání a intervenci všech biskupů, ke křivým obviněním mnoha duchovních a jejich uvěznění či nasazení v táborech nucených prací, k likvidaci mužských i ženských klášterů a zabírání církevního majetku. V SSSR (ale i v Československu) došlo k likvidaci Řeckokatolické církve jejím násilným včleněním do pravoslavné církve a její biskupové byli rovněž obviněni z kolaborace s nacisty. Po Stalinově smrti v roce 1953 jeho nástupce Chruščov byl vůči náboženství stejně tvrdý jako jeho předchůdce.

V současné době je hlavní prioritou ruské propagandy a dezinformace znepřátelí tři hlavní světová náboženství mezi sebou - křesťanství, islám a židovství. A k tomuto cíli využívá ohromný lidský arzenál s prakticky neomezenými finančními prostředky.

Po přečtení knihy čtenář změní svůj pohled na výzvedné služby, mezinárodní vztahy, roli tisku, TV, rozhlasu, internetu a řadu věcí z politického zákulisí.

Pavel Hýbl

Autor kresby Tomáš Altman

